

حوکمی به شدارى كردن له (كۆمپانیاكانى ته ئىمین) یان
پروژهى دلبیای كردنى پيشینهى خانوبه ره، هاوسه رگيرى،
ژیان، ته ندروستى، سه یاره....

كهر: محسن محمود سليمان
پيش نوینو وتار خوینى مرگه وتى
صلاح الدين له ره رایه ن

خیزانه كان له به ریهك هه ل وه شانوه وه كه س
ئاوپى له وى تر نه ئه دایه وه، ههستان
به دروست كردنى كۆمپانیاكانى ته ئىمین بو
ئه وهى به خه یالى خویمان پيداویستی
تاكه كان پرپكه نه وه به لام به م كارهیان
قوپه كه یان خه ستر كرده وه بو به وهى
زیاتر له به ریهك هه ل وه شانده وهى
خیزانه كان و تاكه كانیش زیاتر له یه كتر
دوركه وتنه وه به شیوه یهك هه ركه سیك
به ته نها بو خوى ده ژیا دور له باوك و دایك و
خانه واده كه ی .

وه له پاش بلاوبونه وهى ئه م نه خو شیهی له
ئه وروپا دزه ی كرده ناو جیهانى ئیسلامی
وله نیوان موسلمانانیشدا بلاو بوه وه .

كه واته : میژووی دروست بوونى (ته ئىمین):
به م شیوه یه ی كه ئیستا كارى پیده كریت

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله
وعلى آله وصحبه ومن والاه، وبعد:

ئاشكرايه كه ئاده میزاد له ژیانى دا بو
ده سته بهر كردنى پيداویستیه كانى
پیداویستی به خه لكانى تر هه یه به تاییهت
خزم و كه س و كارو هاوپێكانى له كاتى
پوودانى هه ر كاره ساتیكدا، بویه هه ر
له كۆنه وه خه لك یارمه تى یه كتریان داوه و
به ده م یه كه وه پویشتون و له ئه نجامدا
په یوه نده كى پته و له نیوان خیزانه كاندا
دروست بووه و خو شه ویستی له نیوانیاندا
بلاوبوه ته وه به شیوازیكى گشتى .

وه موسلمانان به دریزایی میژوو به م شیوازه
ژیانیان بردۆته سه ر، به لام كاتیک له پوژئاوا

جورمکانی ته نمن:

به شیوازیکی گشتی ته نمن نه کریت به دوو به شه وه:

به شی یه که م:

ته نمنی تهعاونی یان سندوقی خیری بریتییه: له وهی که چه ند که سیک هله دستن به دروست کردنی سندوقیک به مه بهستی یارمه تی دانی که سانیک هه ژار کاتیک پووبه پوی هه رکاره ساتیک ده بنه وه، نه مه دروسته وهیچ گومانیک تی دا نییه، چونکه نه چیته ژیرواتای نه م نایه ته پیروزه ی قورئان که ده فهرموویت: ﴿وتعاونوا علی البر والتقوی﴾ (المائدة: ۲).

واته: هاوکاری یه کتری بکن له سهر هه موو کرداریکی چاکه و ته قوایه ک. وه هه روه ها هیچ لایه کیان به نیازی قازانچ کردن به شداریان نه کردووه، به لکو ته نها مه به ستیان یارمه تی دانی یه کتره له کاتی ته نگانه دا، هه روه ک زوریک له عه شره ته کان دروستیان کردووه به لام به داخه وه له باتی نه وهی که بو خه لکانی نه دارو نه خوش و هه ژار به کاربهینریت و بکریت زیاتر بو دروست کردنی نانی ته عزئی ومه راسیمی ته عزئی سهر ف ده کریت.

له جیهاندا ده گه ریته وه بو سه دهی چواردهی زایینی له ئیسپانیا نه ویش بریتی بوو له ته نمن کردنی نه و شتانهی که به که شتی ده گوینرانه وه، وه یه که م گری به ست له سهر ته نمن کردنی ژیان له سالی (۱۵۸۳) ز له به ریتانیا ده رچوو به لام قالبیک یاسایی متمانه پیکراوی وه رنه گرتبوو هه تا سالی (۱۷۷۴) ز که به ته واوی خه لکی نه وروپا پویان تی کردو قالبیک یاسایی وه رگرت.

پیناسه ی ته نمن:

ته نمن بریتییه: له و گریه ستهی که له نیوان کومپانیاکانی ته نمن و نه و هاوالاتیان هی که به شداری ده کن بو وه رگرتنی پیشینه ی خانوبه ره یان هاوسه رگری یان ئوتومبیل..... پوو ده دات، وه کومپانیا پابه ند ده بیت به بژاردن و قهره بوو کردنه وهی هه ر زیانیک له به شدار بوو بکه ویت له و شتهی که ته نمنه که ی بو کردووه له به رامبه ردا به شدار بوو به یه ک جار یان مانگانه مه بله غیک پاره ته سلیمی کومپانیا ده کات.

به شی دووه م:

خۆی فه توای حه رامیتی ته ئمینی به حری داوه که له و کاته دا باو بووه^(۱).

پاشان زانایانی متمانه پیکراوی جیهانی ئسلامی به دوای یه کدا فه توای حه رامیتی به شداری کردن له (کۆمپانیاکانی ته ئمین) یان دهرکرد به هه موو شیوه کانیه وه.

پوخته ی وتو ویژی زانایان (ره حمه تی خویان لی بیّت) له باره ی به شداری کردن له (کۆمپانیاکانی ته ئمین) ئه مه یه که فه رموویانه له شه ش لاره ده که ویته ناو حه رامه وه:

۱- به شداری کردن له (کۆمپانیاکانی ته ئمین) هه ردوو جووری پیبای (فضل) و پیبای (نه سیئه) له خۆی ده گریت، چونکه ئه گه ر (کۆمپانیا) زیاتر له و پاره یه ی که به شدار بوو داویتی بۆی بگه رینیتته وه ئه وه پیبای (فضل) ه، وه له لایه کی تریشه وه ریبای (نه سیئه یه) چونکه کۆمپانیا له دوای ماوه یه که هه ندیک پاره بو به شدار بوو ده گه رینیتته وه ئه ویش ئه گه ر توشی زیانیک بوو.

ته ئمینی بازرگانی (التجاری) بریتیه له وه ته ئمینه ی که کۆمپانیا ی ته ئمین بریک پاره وه رده گریت له به شدار بوانی له به رامبه ردا به لێن ده دات به بژاردنی زیان و زهره ری به شدار بوانی، وه له هه مان کاتدا کۆمپانیا ی ته ئمین به ته نها قازانج ده کات ئه گه ر به شدار بوانی بی زیان و زهره ر بوون، چونکه کۆمپانیا هیچ بره پاره یه که بو که س ناگیریتته وه، وه ئه گه ر به شدار بوانی توشی زیان و زهره ریکی زۆر هاتن ئه وا به ته نها کۆمپانیا دوو چاری زهره ریکی زۆر ده بیّت به پیبی ئه وگری به سته ی که کردویه تی بوقه ره بوو کردنه وه ی زهره ری به شدار بوانی.

حوکمی به شداری کردن له کۆمپانیاکانی ته ئمین

وه که له پيشه وه ئاماره مان بوکرد دروست بوونی (کۆمپانیاکانی ته ئمین) به م شیوازه ی که ئیستا له جیهانی ئیسلامیدا بلاوه شتیکی تازه یه، هه ربویه یه که م که س فه توای حه رامیتی ئه م جووره گری به سته ی داوه پيشه وا (ئسین عابدين) بووه که له سالی (۱۲۵۰) ک وه فاتی کردوو له زه مانی

(۱) (رد المختار علی الدر المختار ۳/۲۷۳، ط البای الحلی).

به رامبهردا وهرناگريّت، به لکو کۆمپانيا
هه مووی بو خوی هه لده گريّت، وه هه روهها
وهرگرتنی پارهيهك به رامبهردا زهره ريکی
چاوه پروانکراوی ناديار که هيشتا پووی
نه داوه به راستی نه مه غه رهریکی ئاشکرايه،
وه پيغه مبهردا ﷺ کپین و فروشتنی غه رهری
قه دهغه کردووه وهك ئه بو هورهيره
فه رموويه تی:

(ان النبي ﷺ: نمی عن بيع الغرر)^(۲).

واته: به راستی پيغه مبهردا ﷺ کپین و
فروشتنی غه رهری قه دهغه کردووه).

۳- وه هه روهها به شداری کردن له
کۆمپانياکانی ته ئمین جوړیکه له
جوړهکانی قومار، چونکه به شدار بوو
پارهيهکی که م ته سلیم دهکات و به نیازی
دهست که وتنی پارهيهکی زۆتره،
وه نه مهش قوماره به بی چه ندو چون،
وه هه روهها پارهيه به شدار بوو دهکه ویته
مه ترسیه وهو سه ره نجامیکی ناديار
چاوه پيی دهکات، چونکه هيج کام له
به شدار بوو یان کۆمپانياکه نازانن ئاخو
کامیان براوه دهبن، وه هه روهها به خودی

وه هه روه جوړی پيیای (فضل) و
(نه سیئه ییش) به پيی دهقی قورئان و
سوننهت و کۆدهنگی زانایان حه رامه.

۲- وه هه روهها به شداری کردن له
کۆمپانياکانی ته ئمین (غه رهری) تیايه
غه رهریش بریتیه: له هه ر جوړه کپین
و فروشتنیك که سه ره نجامه که ی ناديار
بیّت، وهك فروشتنی ماسی له ئاوکی
زۆردا، یان فروشتنی شیر له ئاو گوانی
ئاژه لدا، چونکه ئینسان نازانیت نه اندازه ی
ئهو شیره چه نده که مه یا زۆره.

که واته: ئیستا ده توانین به جوانی تی
بگهین ئه و که سه ی که به شداری دهکات له
کۆمپانياکانی ته ئمین سه ره نجامی کاتی
وهرگرتنی ئه و پارهيه نازانیت که برپاره
پيی بدریّت، جاری و هه یه به شدار بوو
بریک یان دوو بر له پاره که ی ته سلیم
دهکات و له ناکاو توشی زهره ريکی گه وره
ده بیّت له م حاله ته دا کۆمپانياکه ناچاره
زهره ر که ی بو بېژریت ئه گه ر چی زۆر
زیاتریش بیّت به چه ند قاتی ئه و پارهيه ی
که داویتی، یان به شدار بوو توشی هيج
کاره ساتیک نابیّت و هه موو پاره که ی
ته سلیم دهکات و هيج شتیکیش له

(۲) (رواه مسلم برقم: (۳۳۸۱)، وأبو داود: (۳۳۷۶)

والترمذی: (۱۲۳۰).

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (المائدة: ۹۰).

واته: ئه ئه ئه وانه ئه كه بپرواتان هه ئناوه
ئاگادار بن به پراستی مه ئ خواردنه وه
قومارکردن و بت په رستی و به خت
خویندنه وه، پيسن و کارو کرده وه
شه يتانن ده لئى دور بکه ونه وه به لکو
سه رفرابن.

۴- وه هه روه ها به شداری کردن له
کۆمپانیاکانی ته ئه ئمین خواردنی سامانی
خه لکه به هه وانته و بئ به رامبه ر وه ئه مه ش
حه رامه وه كه په روه رداگار فه رموویه تی:
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ
بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ
مِنْكُمْ﴾ (النساء: ۲۹).

واته: ئه ئه ئه وانه ئه كه باوه پتان هه ئناوه
سه روه ت و سامانی به كتری به خوتو خوړایی
له نئوان به كتردا مه خوئن، مه گه ر له رینگای
بازرگانی و كړین و فروشته وه بیت، واته
له رینگه ئه حه رامه وه سه روه ت و سامان
په كه وه مه نئین.

به شداری کردن له کۆمپانیاکانی ته ئه ئمین
براه ده بیت یان دۆراوه، وه ئه مه ش كوت
ومت په ئناسه ئه قوماره وه كه په شه وه
(ماوه ردی) (ره حمه تی خواى لئ بیت) له
په ئناسه ئه قوماردا فه رموویه تی:

(الميسر: هو الذي لا يخلو الداخل فيه من أن
يكون غانماً إن أخذ ، أو غارماً إن أعطى) (۳).

واته: قومار بریتیه: له وه ئه وه كه سه ئه
كه به شداری تیدا کردوه له وه به ده ر نیه
قازانچ ده كات ته گه ر بیباته وه، یا خود
زه ره ر ده كات ته گه ر بیدوړینیت.
وه به شداری کردن له کۆمپانیاکانی
ته ئه ئمینیش له م دوو حاله ته به ده ر نیه.

واته: به خودی به شداری کردن یان براوه
ده بی یان دۆراوی، نه كه به په ئی به رز
بوونه وه ئه نرخ یان دابه زینى، چونكه
كه سابه تی هه لال ته وه به كه قازانچ و زه ره ر
تیایدا به په ئی به رز بوونه وه و دابه زینى
نرخه.

وه به راستی خواى گه وره له قورئانی په رۆزدا
قوماری حه رام کرده، وه كه فه رموویه تی:

به رگريت لى بکات بیجگه له خوئى،
وه نه گهر بیه ویت خیرو چاکه یه کت
ده سبختا که س ناتوانیت بیگیریتته وه،
وه هر کام له بنده کان په روه ردگار
بیه ویت میهره بانى خوئى به سه ریدا
ده رښتینیت وه تنها ئه و لیخوش بوو
میهره بانه).

وهك له قورئانی پیروژدا ده فهرموویت:

﴿ وَإِنْ يَمَسَّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا
هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾

(یونس: ۱۰۷).

که واته: تنها په روه ردگاری جیهانیانه
خوشی و ئارامی به دلله کان ده به خشیت و
پنق و رۆزی بنده کانی به ده سته نه ک
کۆمپانیاکانی ته ئمین، به لکو ناتوانن ئارامی
ودلنیایی به به شدار بووه کانیان ببه خشن.

به پیئى ئه و راپرسیه ی که کراوه له
ئه مریکا و ئه وروپا و ئه لمانیا و میسر زۆربه ی
هاوولاتیان دژى ئه وهن که کۆمپانیاکانی
ته ئمین سودی به خه لک گه یانددیت، وه
سه ره نجامه که ی به م شیوه یه ی لای
خواره وه بوو:

وه ئاشکرایشه که به شدارى کردن له
کۆمپانیاکانی ته ئمین جوړیك نییه
له بازرکانی و که سابه تی حه لال.

۵- وه هه روه ها به شدارى کردن له
کۆمپانیاکانی ته ئمین سه پاندنی شتیکه
به سه ر به شدار بوودا که له شه رعدا
به سه ریدا ناسه پیئت، بو نمونه: کۆمپانیای
ته ئمین نه بوته هوکارى زیان گه یانندن به
به شدار بوو هه تا وه کو له سه ری پیویست
بیئت زیانه که ی بو ببژیریت له کاتی زیاندا،
هه روه ک چوئن کارو کرده وه یه کیشی
پیئشکه ش به به شدار بوو نه کردوه هه تا
موسسه حه قى خواردنی ئه و پارهی به بیئت
له کاتی زیان لى نه که وتنیدا.

که واته: هه رامیكى ئاشکرایه و دیسان
خواردنی سامانی خه لکه له خوت
و خوړایی.

۶- وه هه روه ها پیویسته ئینسانی برودار
متمانهی ته و او ی به خوای خوئى هه بیئت و
به ته نها پشت به و ببه ستیت له دابین کردنی
ژیان و به خشینی ئارامی و پاراستنی له
هه موو گرژيو ئالوژییه کانی دونیا، (چونکه
ئه گهر خوای گه وره ویستی لى بیئت
دووچارى زیانیك بیئت که س ناتوانیت

ئیسلامی ئه خهینه پروو له باره ی به شداری
کردن له کۆمپانیاکانی ته ئمین:
۱/ حوکمی ته ئمین کردنی ژیان.

ژماره ی فهتوا (۹۹۹)

پرسیار کرا له زانای پایه بهرز (محمد بن
صالح العثیمین) (رحمه الله) ده باره ی
حوکمی ته ئمین کردنی ژیان؟ له وه لأم دا
فه رموی:

(التأمین علی الحیاة غیر جائز، وهذا خطأ
وسفاهة وضلال، وفيه اعتماد علی هذه الشركة
من دون الله؛ فهو يعتمد أنه إذا مات فالشركة
ستضمن لورثته قوتهم ونفقتهم، وهذا اعتماد
علی غیر الله .

وأصل هذه المسألة: مأخوذ من الميسر؛ بل هي
في الواقع ميسر، وقد قرن الله الميسر في كتابه
بالشرك والاستقسام بالأزلام والخمر).

واته: (ته ئمین کردنی ژیان دروست نییه
وه به راستی ئه مه هه له یه و بی ئه قلی و
گومپراییه، چونکه پشت به ستنه به م
کۆمپانیا یه بیجگه له خوی په روه ردگار،
وه به شدار بوو بروای وایه ئه گه ر مرد ئه و
کۆمپانیا زه مانه تی پزق و پوزی خیزانه که ی
بو ئه که ن، وه ئه مه ش پشت به ستنه به
غه یری خوی گه وره .

له (۰.۵۵٪) ی خه لک ئه لئین کۆمپانیاکانی
ته ئمین لایه نه شه پرو خراپه که ی زال بووه
به سه ر لایه نه چاکه که یدا.

وه له (۰.۲۵٪) ی خه لک ئه لئین هه موی شه پرو
خراپه یه و ه یچ خیری تیا دا نییه .

وه له (۰.۱۵٪) ی خه لک ئه لئین خیرو شه پری
به رامبه ره .

وه به س ته نها له (۰.۵٪) ی خه لک ئه لئین لایه نه
خیره که ی زیاتره .

وه له سالی (۲۰۰۳) زیه کی که له کۆمپانیاکانی
ته ئمین له ده ولله تیکی که ن دا و
نزیکه ی (۱۷۹) ملیۆن پیالی کۆکرده وه
له به شدار بوانی، به لأم ته نها (۱۸) ملیۆنی
بو گه رانده وه، واته به ریژه ی له (۰.۱۰٪)،
وه له (۰.۹۰٪) ماوه ته وه بو کۆمپانیا، ئایا
ئه مه به پیی چ ده قیکی قورئان و سوننه ت
یان به پیی فه توای کام له زانایانی متمانه
پیکراوی جیهانی ئیسلامی هه لاله، ئیتر
جیاوازی نیوان قوما رو کۆمپانیاکانی
ته ئمین جیهی؟! .!!!

وه ئایا ئه مه خواردنی سامانی خه لک نییه
به هه وانته؟ .

پاشان بو به رچاو پرونی موسلمانان چه ند
فه توایه کی گه وره زانایانی جیهانی

چونکه کۆمه لئیک حه رامی تیادا کۆبوه ته وه وهک (جه هاله و غه ره رو قومارو ریبیاو... بیجگه له مانه ش). وهک له پیشه وه پونمان کرده وه.

۳/ حوکمی ته ئمین کردنی ئۆتۆمبیل دژی پوداوه کان:

فه تاوای ژماره (۲۷۵۹) فه تاوای لیژنه ی دائیمه (۲۴۸/۱۵).

پرسیار کرا له لیژنه ی دائیمه ی فه تاو له باره ی به شداری کردن له کۆمپانیاکانی ته ئمینی ئۆتۆمبیل له وه لأمدا فه رموویان: (التأمین علی السیارات من التأمین التجاری، والتأمین التجاری محرم؛ لما یشتمل علیه من الربا والغرر والجهالة وغير ذلك من مبررات التحريم، ومن ترك شيئا لله عوضه الله خيرا منه، كما قال سبحانه: ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾ وباللہ التوفیق، وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه وسلم.

واته: ته ئمین کردنی ئۆتۆمبیل به شیکه له ته ئمین کردنی بازرگانی وه ته ئمین کردنی بازرگانیش حه رامه، چونکه کۆمه لئیک حه رامی تی ده که ویت وهک (جه هاله و غه ره رو قومارو ریبیاو... بیجگه له مانه ش له

وه هه روه ها بنچینه ی ئەم باسه له قومار وه رگیراوه و به لکو هه ر قوماره، وه په روه ردگاریش له قورئانی پیروژدا قوماری به راورد کرده وه له گه ل هاوبه ش په یدا کردن و به خت خویندنه وه وه مه ی خواردنه وه).

له پیشه وه ئامازه مان کرد بۆ ئایه ته که.

۲/ حوکمی ته ئمین کردنی بازرگانی:

فه تاوای ژماره (۴۹۰۰) فه تاوای لیژنه ی دائیمه (۲۵۸/۱۵).

پرسیار کرا له لیژنه ی دائیمه ی فه تاو له باره ی به شداری کردن له کۆمپانیاکانی ته ئمین له وه لأمدا فه رموویان: (التأمین التجاری بجميع أنواعه محرم: سواء كان على نفس أو بضاعة أو سيارة أو عقار، ولو كان مسجداً أو وقفاً؛ لما یشتمل علیه من الجهالة والغرر والقمار والربا وغير ذلك من المحاذير). وباللہ التوفیق، وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه وسلم.

واته: (ته ئمین کردنی بازرگانی به هه موو شنیوه کانیه وه حه رامه، ئایا ته ئمین کردنی نه فس بیئت یان هه رجۆره که لوپه لئیک تر بیئت وهک سه یاره و خانوبه ره و دوکان و بازار، یان ئەگه ر مزگه وت و وه قفیش بیئت،

لیژنه‌ی دائیمة بۆ توێژینه‌وه زانستییه‌کان

و فه‌توا

ئه‌ندام ... ئه‌ندام ... ئه‌ندام ...

جیگری سه‌رۆك ... سه‌رۆك

بكر أبو زيد ... صالح الفوزان ... عبد الله بن

غديان ... عبد العزيز آل الشيخ ... عبد

العزيز بن عبد الله بن باز .

وه دكتور (وه هبه زوجه‌لی) له‌ كیتابی (فقه

الاسلام وأدلته) له‌ پاش پوون كرده‌وه‌ی

هۆكاركانی حه‌رام بوونی ته‌ئمنی بازرگانی

به‌ووته‌یه‌کی جوان كۆتایی به‌ باسه‌كه‌ی

ئه‌هینیت و ئه‌فه‌رموویت: (هذا ما أدين الله

عليه، وما أزال أستغرب وأستهجن كلام

القائلين بمشروعية التأمين التجاري، ولم أحد

حاجة لتفنيد أدلتهم، فقد كثر الرد عليها في

المجلات والمؤلفات والبحوث والمؤتمرات، بدءاً

من أسبوع الفقه الإسلامي بدمشق من ١-٦

نيسان (١٩٦١م)، وانتهاء بقرار مجمع الفقه

الإسلامي في دورته الأولى المنعقدة في شعبان

(١٣٩٨هـ) بمكة المكرمة، بمقرر رابطة العالم

الإسلامي. ومن أراد الطمأنينة القلبية لحرمة

التأمين وإبطال حجج القائلين بالجواز، فليرجع

إلى بحوث الأسبوع المذكور في دمشق وإلى

هۆكاره‌کانی حه‌رام کردن، وه‌هه‌ر كه‌سێك

له‌ به‌رخوا واز له‌ شتێك به‌هینیت خوای

گه‌وره شوینه‌كه‌ی بۆ پرئه‌كاته‌وه به‌

باشتر، وه‌ك ده‌فه‌رموویت: ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ

يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا

يَحْتَسِبُ﴾ (الطلاق: ٢-٣).

واته‌: (هه‌ر كه‌سێك له‌ خوا به‌ترسیت و

سنوره‌کانی بپاریزی، خوا ده‌روی خیری لی

ئه‌كاته‌وه‌و پزق و پۆزی پی ئه‌به‌خشی له‌

شوینیکه‌وه كه‌ خۆیشی گومانی پی

نه‌ده‌برد).

وه‌هه‌روه‌ها ئه‌گه‌ر کۆمپانیایه‌ك به‌مه‌رجی

گرتبیت هه‌ر كه‌سێك سه‌یاره‌ی لی بکړیت

پیویسته ته‌ئمنیشی بکات دیسان له‌م

حاله‌ته‌شدا حه‌رامه سه‌یاره له‌و کۆمپانیایه

بکړیت وه‌ك له‌ فه‌توای ژماره (٤٧٣٧)

لیژنه‌ی دائیمة دا هاتووه (٢٥٧/١٥).

٤/حوکمی ته‌ئمن کردن ته‌ندروستی:

فه‌توای ژماره (٢٠٥٨٧) فه‌تاوای لیژنه‌ی

دائیمة (٣١٦/١٥).

پرسیارکرا له‌ لیژنه‌ی دائیمة له‌سه‌ر ته‌ئمن

کردنی ته‌ندروستی له‌وه‌لامدا فه‌رموویان:

(ته‌ئمنی ته‌ندروستی به‌شیکه له‌ ته‌ئمنی

بازرگانی و دروست نییه‌و حه‌رامه)

مه جمه عى فيقهى ئيسلامى، خواى گه وره
پړينو مايمان بکات بؤ سه ر پړنگاى راست).

بؤ زياتر دلنيا بونت له سه ر حه راميتى
به شدارى کردن له کؤمپانياکانى ته ئمين
ئه توانيت سه ردانى پړنگه ي وه زاره تى
ئه وقافى ميسر بکه يت له به شى فه تاواى
ئه زهر (۱۱۶/۶_۱۲۱)، وه هه روه ها
سه یرى برپاره کانى مه جمه عى فيقهى
ئيسلامى بکه که له سالى (۱۹۶۵) ز له
ئه زهر به ستره.

وه هه روه ها سه یرى فه تاوا برپاره کانى
مه جلیسى ده سته ي گه وره زانايان بکه که
له (۱۳۹۷/۴/۴) ک له رياض به ستره،
وه هه روه ها فه تاوا برپاره کانى مه جمه عى
فيقهى ئيسلامى که له شارى مه ککه ي پيرؤز
له سالى (۱۳۹۸) ک به ستره. وه هه روه ها
مه جمه عى فيقهى ئيسلامى سه ربه
کؤنگره ي ده ولته ئيسلاميه کان که له
سالى (۱۴۰۶/ک/۱۹۸۵) ن له جیده به ستره.

وصلى الله وسلم على نبينا

محمد وعلى آله وصحبه اجمعين

قرار هذا الجمع، والله يهدينا إلى سواء
السبيل^(۴).

واته: (ئه مه يه که به حقه ي ئه زانم پړى
بگه مه ليقاى خواى گه وره، وه به رده وام
ووته ي ئه وانه ي که ته ئمينى بازرگانى
به حه لال ده زانن به نامؤو خراب ده زانم،
وه به پړويستيشى نازانم پوچهل کردنه وه ي
به لگه کانيان، چونکه وه لامیکى زؤرى
له سه ر دراوه ته وه له گؤفارو کتیب و
ليکؤلینه وه زانسته ي کان و کؤنگره کانى
فيقهى جيهانى ئيسلامى له ده ست پړى
هه فته ي يه که مى تاييه ت به فيقه له
(ابؤ نيسانى سالى ۱۹۶۱) م وه کؤتايى
پيهات به برپاره کانى مه جمه عى فيقهى
ئيسلامى له مانگى شه عبانى سالى
(۱۳۹۸) ک له شارى مه ککه ي پيرؤز، هه ر
که سيک ئه يه ويئت دل نارامى ته واو به ده ست
به نيئت له سه ر حه راميتى ته ئمينى
بازرگانى و پوچهل کردنه وه ي به لگه ي
ئه وانه ي که به دروستى داده نين بابگه رپته وه
بؤئه و ليکؤلینه وانه ي که له هه فته ي يه که مى
کؤنگره که دا کراوه له سالى (۱۹۶۱) ز
وه هه روه ها بگه رپته وه بؤ برپاره کانى

(۴) (فقه الاسلام وأدلته: ۱۱۵/۵).